

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Nicolai Mazzotta theologia moralis

omnem rem moralem absolutissime complectens

Mazzotta, Nicolò

Augustae Vindelicorum & Cracoviae, 1756

Caput I. De nomine, ac Definitione Sacramentorum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41004

que Sacramentis in specie, nimirum de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia, Extrema-Unctione, & Ordine; duobus enim reliquis Sacramentis, Pœnitentiæ scilicet, & Matrimonii duplex sequens Tractatus, unicuique suus dabitur.

DISPUTATIO I.

De Sacramentis in Genere.

TRES Quæstiones hic instituemus: I. erit de Quidditate, & efficacia Sacramentorum: II. de Causa efficiente: III. de Subiecto Sacramentorum.

QUÆSTIO I.

De Quidditate & Efficacia Sacramentorum.

EXPONEMUS hic I. Nomen, & Definitionem Sacramenti in genere: II. Agemus de Necessitate, Numero, & Ordine: III. de Materia, & Forma: IV. De Causalitate, & Effectibus Sacramentorum.

CAPUT I.

De Nomine, ac Definitione Sacramentorum.

Vox hæc *Sacramentum*, à *Sacro* ducta, aliter apud profanos, aliter apud Sacros, & Ecclesiasticos Scriptores usurpata reperitur. Apud primos significat, vel pecuniam, in loco sacro depositam, ut, qui in causa caderet, eam amitteret; ærario publico applicandam; vel juramentum, seu quod juramento firmatum est: in qua significatione usurpatur etiam in jure Canonico, & Civili. Apud secundos vero Sacramentum idem est, ac apud Græcos *Mysterium*, hoc est Sacrum secretum, ut constat ex Sacris literis, & videre est apud Doctores. Hinc verum factum est, ut Sacramentum vocentur res, & verba, occultum quid divinum, ac supernaturale, quo quis Deo sacratur, significantia: ita Bellarm. lib. 1.

de

de Sacram. cap. 8. Suar. Con. Laym. & alii. De Sacramento in hac posteriore significatione sumpto agendum hic erit.

Sic autem acceptum definitur communiter à Doctorebus post D. Th. 3. p. q. 60. a. 2. & 3. *Visibile signum gratiæ invisibilis ad populum Dei sanctificandum divinitus institutum.* Debet esse *Signum visibile*, hoc est corporis sensibus perceptibile; nam aliter non esset hominibus, ad quorum sanctificationem ordinatur, accommodatum. Est autem *Signum gratiæ invisibilis*, quia hæc corporis sensibus non percipitur. Demum est *Signum institutum ad populum Dei sanctificandum*, quia hominis sanctificatio est finis per se, & directe à Deo intentus in Sacramenti institutione. Et hinc est, quod Sacramentum in sensu expositæ definitionis, non nisi à solo Deo institui potest, cum solus Deus causare gratiam possit, & consequenter signum practicum gratiæ constituere. Hinc habes discrimen inter Sacrificium, qua tale, & Sacramentum qua tale: illud enim per se, & directe institutum ad Deum colendum, ejusque supremum dominium, & excellentiam recognoscendam, & protestandam: hoc vero directe, & per se ad sanctificandum populum.

Quæres primo, An signum ad rationem Sacramenti requisitum debeat esse stabile, ac permanens?

Respondeo affirmative, cum sit institutum ad Deum colendum, & Dei populum sanctificandum, & consequenter ad hunc ab aliis nationibus infidelibus distinguendum, quod fieri non potest signo transeunte, nec pro aliquo statu durante. Hinc neque linguæ igneæ, quæ apparuerunt die Pentecostes, nec verba Christi ad Paralyticum, Matth. 9. *Remittuntur tibi peccata tua*, nec insufflatio Christi in Apostolos, fuerunt Sacramenta, quamvis fuerint signa gratiæ, cum non fuerint signa firma, ac stabilia, saltem pro aliquo statu, sed mere transeuntia. Ita Suar. Laym. Con. apud Pal. hic p. 1. num. 3.

Quæres secundo, An debeat esse signum practicum?

Respondeo, Aliquibus Doctorebus, nec infimæ notæ placere, satis esse, quod sit signum speculativum, ex eo quod Sacramenta veteris legis vera fuerint Sacramenta, ex sensu communi, licet gratiam sanctificantem non continerint, sed eam solum dandam per Christum significaverint. Verum, quamvis non sit de ratione Sa-

eramenti esse signum practicum Sanctitatis perfectæ, & interioris animæ, hoc est gratiæ sanctificantis. est tamen esse signum practicum alicujus sanctitatis, saltem exterioris, & legalis, & signum speculativum gratiæ habitualis sanctificantis: quod verificatur etiam de Sacramentis veteris legis, & sic salvatur, quod fuerint vera Sacramenta.

Quæres tertio, An, & quodnam sit discrimen inter Sacramenta novæ, & veteris Legis?

Respondeo, Ad primum affirmative, ut patebit ex Tridentino, & Florentino mox citandis. Ad secundum respondeo primo, Certum esse, quod Sacramenta nova à veteribus non differant solum in eo, quod sunt aliæ cæremoniæ, & alii ritus externi; ut definitum est à Trid. *sess. 7. can. 2.* Secundo, Differre inter se essentialiter in eo, quod nova gratiam, quam significant, continent, & causant, & consequenter sunt signa practica gratiæ sanctificantis: secus vero vetera, quæ non causabant, nisi solum Sanctitatem quandam legalem, & gratiam sanctificantem solum per passionem Christi Domini dandam esse figurabant: constat ex Flor. in Decr. Eug. ubi hæc habentur: *Sacramenta novæ legis multum differunt à Sacramentis veteris legis: illa enim non causabant gratiam, sed illam solum per Passionem Christi dandam esse figurabant: hæc vero nostra. Et continent gratiam, Et ipsam digne suscipientibus conferunt, & ex Trid. sess. 7. can. 6. 7. & 8.*

Dices: Circumcisio in lege veteri debebat originale, cujus deletio esse non poterat sine gratiæ infusione: ergo circumcisio causabat gratiam.

Respondeo, Verum quidem esse, quod ad præsentiam circumcisionis debebatur originale; falsum tamen, quod debebatur vi circumcisionis, ita, ut ea dici posset vera causa gratiæ sanctificantis deletivæ originalis. Suadetur manifeste, tum ex locis nuper citatis Florent. & Trid. cum quibus non bene cohæret sententia docens, circumcisionem fuisse veram causam gratiæ, tum ex locutionibus D. Pauli, qui ad Gal. 4. Circumcisionem, & cæteras legales cæremonias appellat elementa infirma, & egena; & ad Gal. 6. *Neque circumcisio aliquid valet, neque præputium, sed nova creatura.* Si circumcisio habuisset vim conferendi gratiam, multum quidem valeret, neque dici posset

posset egenum, & infirmum elementum. Dicendum ergo est, nullum Sacramentum antiquæ legis vi sua gratiam causasse, sed solum ex fide Christi venturi, quam Parentes circumcisi, vel Minister ipse circumcisionis exteriori illo signo profitebantur. Ita D. Th. 3. p. q. 62. a. 5. in corp. & ad 3. Bellarm. Sot. Vasq. Laym. Con. apud Pal. hic p. r. n. 6.

Quæres quarto, Quodnam sit discrimen inter Sacramenta, & Sacramentalia?

Prænotandum, nomine Sacramentalium per Theologos venire, quæ continentur hoc versu

Orans, Tinctus, Edens, Confessus, Dans, Benedicens.

Nimirum oratio Dominica, seu *Pater noster*, & oratio in Ecclesia consecrata, aspergio aquæ benedictæ, & quælibet unctio Sacramentalis, ut est unctio, quæ fit in manibus Sacerdotis, vel in capite Episcopi; quando ordinatur, comestio panis benedicti, quæ olim erat in usu, confessio generalis, hoc est *Confiteor* (ad quam reducitur unctio pectoris) erogatio eleemosynæ, benedictio Episcopi, vel Abbatis consecrati, benedictio sacrorum cinerum, & benedictio facta cum venerabili Eucharistia. Huc reducuntur consecrationes, seu benedictiones variarum rerum, seu res ipsæ sacræ, sive benedictæ, ut Ecclesiæ, Calices, &c. Sacramentalia vero strictæ sumpta sunt ritus, sive actiones religiosæ ab Ecclesia institutæ ad decentem, ac devotam Sacramentorum administrationem.

Respondeo nunc ad quæsitum: Sacramentalia differunt à Sacramentis potissimum in eo, quod Sacramenta causant effectus suos ex opere operato; Sacramentalia vero nullum effectum causant ex opere operato. Ratio est, quia Sacramentalia non sunt instituta à Deo, vel Christo Domino, sed ab Ecclesia, quæ non habet potestatem dandi alicui actioni vim infallibilem causandi aliquem effectum. Ita Suar. disp. 15. sect. 4. Lug. Esp. Busemb. contra Ledesm. Sot. Viet. Valent. & alios. Igitur quædam Sacramentalia vim habent remittendi venialia solum per modum impetrationis, ut aqua benedicta, & alia, quæ benedicuntur ab Ecclesia interpositis quibusdam orationibus, quæ possunt remittere venialia, quatenus Ecclesia illis orationibus impetrat nobis amorem Dei, contritionem, vel alium pium motum, quo venialia remittantur. Alia vero Sacramentalia, ut

tunſio peſtoris, confeſſio generalis, &c. eandem vim habere poſſunt, quatenus excitant in nobis memoriam, & conſequenter deteſtationem peccatorum, qua deteſtatione remittantur venialia. Hinc inferes, talem effectum non eſſe infallibilem, cum non fundetur in ulla promiſſione Dei, ſed unice in communi lege, & efficacia orationis, quæ non ſemper habet effectum.

C A P U T II.

De Neceſſitate, Numero, & Ordine Sacramentorum.

NO T A N D U M primo, Neceſſaria ad ſalutem alia dicuntalia neceſſitate medii, alia neceſſitate præcepti: ſunt neceſſaria neceſſitate medii, quorum executio ita eſt ad ſalutem neceſſaria, ut ſine illis ſalus obtineri non poſſit, etiamſi ob ignorantiam, vel impotentiam omittatur. Sunt vero neceſſaria neceſſitate præcepti, quando non tam ipſa opera præcepta, quam eorum executio eſt neceſſaria ad ſalutem, ita, ut, ſi ob ignorantiam, vel impotentiam ab executione præcepta excuſeris, non obinde ſalutem amittas.

Notandum ſecundo, Ante legem Evangelicam triplicem assignari ſtatum. Primus fuit ſtatus innocentie, in quo creatus fuit Adam cum Juſtitia originali, & duravit uſque ad lapſum Adæ. Secundus fuit ſtatus naturæ, in quo homines dirigebantur ad ſalutem ſola ratione per præcepta naturalia, adjuti tamen lumine ſupernaturali, & gratia, & hic ſtatus duravit ad bis mille annos, nimirum uſque ad Abraham, quando initium habuit lex ſcripta, quia tunc inchoarunt præcepta poſitiva, præſertim Circumciſionis. Tertius fuit legis ſcriptæ, qui duravit uſque ad Chriſtum Dominum. Jam vero in primo ſtatu verosimilius eſt, nulla fuiſſe Sacramenta, tum quia nullibi fit mentio talium Sacramentorum; tum quia, cum brevi tempore eſſet talis ſtatus duraturus, vix poterat eſſe locus eorum uſui. Ita Suar. in 3. part. diſp. 3. ſect. 3. An autem futura fuiſſent in eo ſtatu Sacramenta, ſi duraturus fuiſſet ad longum tempus, incertum eſſe, ait Suar. loc. cit. Quoad reliquos duos, non ſolum in ſtatu legis ſcriptæ, ſed etiam in ſtatu naturæ fuiſſe Sacramenta, communis eſt Doctorem ſententia. Et quidem in ſtatu legis ſcriptæ plura fuerunt Sacramenta, vide-